Forex'te Uygunluk Testi

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Bölge Adliye Mahkemesi İstanbul BAM 12. Hukuk Dairesi	25.12.2025	Onama

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2022/1648	2025/2136	III-37.1 Tebliğ 19/1-d, Mesafeli Finansal Hizmetler Yön. 13/1-a, HMK 353/1-b-1, HMK 362/1-a

ÖZET

Uygunluk testini geçemediği hâlde risk bildirimi sonrası kendi onayıyla kaldıraçlı işlem hesabı açtıran yatırımcının 37.500 TL zarar davası reddedildi; cayma hakkı bulunmadığı, zararın kendi işlemlerinden doğduğu ve SPK cezalarıyla illiyet kurulamadığı kabul edildi.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/forex-uygunluk-testi-gecemeyen-yatirimci-zarari-bam-2025-2136/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

T.C.

İSTANBUL

BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ

12. HUKUK DAİRESİ

ESAS NO : 2022/1648

KARAR NO : 2025/2136

TÜRKMİLLETİADINA

KARAR

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ: İSTANBUL 10. ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ

TARİHİ: 14/04/2022

NUMARASI : 2021/362 Esas - 2022/268 Karar

DAVA: Tazminat (Sermaye Piyasası İşlemlerinden Kaynaklanan)

DAVA TARİHİ: 05/10/2020

İSTİNAF KARAR TARİHİ: 25/12/2025

Davanın reddine ilişkin verilen kararın davacı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine düzenlenen rapor ve dosya kapsamı incelenip gereği görüşülüp düşünüldü;

DAVA : Davacı vekili, itfaiyeci olan müvekkili ile davalı menkul değerler şirketi arasında forex olarak bilinen "Kaldıraçlı Varlık ve Türev Araç Alım Satım İşlemleri Çerçeve Sözleşmesi"nin16/11/2016 tarihinde imzalandığını, sözleşmeden önce müvekkili tarafından okunması gereken "Kaldıraçlı Varlık ve Türev Araç Alım Satım İşlemleri Çerçeve Sözleşmesi Ön İnceleme Formu"nun 24/11/2016 tarihinde gönderildiğini, bu nedenle 5 günlük cayma hakkını kullanamadığını; demo eğitiminin ve diğer gerekli diğer bilgilendirmelerin usulüne uygun olarak verilmediğini; bu kapsamda 37.500-TL zarara uğratıldığını; 13/01/2017 tarihinde Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği Hakem Heyetine yaptığı başvuruda davalının mevzuata aykırı işlemlerinden dolayı zararın tazminine karar verildiğini, ancak davalının o karara itirazının haksız olarak kabul edildiğini ileri sürerek, 37.500-TL zararın hakem heyetine başvuru tarihinden ticari faiziyle davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

CEVAP : Davalı vekili, müvekkili ile davacı arasındaki sözleşme sürecinin en başından beri mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, davacının risk bildirim formlarını ve gerekli belgeleri imzaladığını, eğitimlerin verildiğini, sorduğu soruların cevaplandığını, demo eğitiminde zorunlu sayıdan fazla işlemler yaptığını, davalının kendi kusuruyla yüksek riskli kaldıraçlı işlemler sebebiyle zarar ettiğini; hakem heyeti kararının SPKur. tarafından kaldırıldığını ve talebin haksız olduğunu belirterek, davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

İLK DERECE MAHKEME KARARI : Mahkemece, hükme elverişli bilirkişi raporunda davalının işlemlerinin mevzuata aykırı olduğu, risklere ve yapmaması gereken hususlara ilişkin uyarılara rağmen davacının her aşamada kendi kararları ve onayıyla toplam 36.221,55-TL zarar ettiği, zararın 13.108,30-TL'sinin açtığı pozisyonların taşıma maliyeti (swap) ve 23.115,25-TL'sinin de açtığı ve kapadığı pozisyonlar ile teminatın yetersiz hale gelmesi sonucu sistem tarafından otomatik kapatmalar sebebiyle oluştuğu; ses kayıtlarında, davalının muhtelif tarihlerde ısrarla davacıya bakiyesinin en fazla %10'unu kullanmasını tavsiye ettiği, eğitim videolarını izlemesi yönünde uyardıkları, davacının tavsiyelere uymadığı ve kendi işlemleri sonucunda zarar ettiği gerekçesiyle, davanın reddine karar verilmiştir.

İSTİNAF SEBEPLERİ : Davacı vekili, tüketici mahkemesinin görevli olduğunu; 16/11/2016 tarihinde imzalanan sözleşmenin müvekkiline 24/11/2016 tarihinde gönderildiğini, bu nedenle 5 günlük cayma süresinin geçirtildiğini; demo eğitiminin usulüne uygun verilmediğini, en az 50 işlem yapmayan kişilere gerçek hesap açılamazken müvekkiline şekli olarak 50 işlem yaptırıldığını ve bilgi sahibi olmadan gerçek hesapta maddi kayba uğratıldığını; uygunluk testine riayet edilmediğini ve müvekkilinin kendi risk seviyesinden fazla riskteki işlemlere yönlendirildiğini; III-39.1 sayılı

Tebliğ 33/10 uyarınca müvekkili için uygun çıkmayan kaldıraçlı alım satım işlemlerini almak istediği yönünde bir beyanı bulunduğunun hayatın olağan akışına uygun düşmediğini, müvekkilinin iradesinin davalı personelleri tarafından sakatlandığını, buna rağmen verdiği onayın geçerli kabul edilemeyeceğini, test sonucu hakkında sadakat ve özen borcuna aykırı davranılarak bilgilendirilmediğini, hatta bu durumun önemli olmadığına ilişkin telkinlerde bulunularak iradesinin sakatlandığını, davalının uygunluk testlerinin yapılmasında mütemadiyen mevzuata aykırı davrandığı için SPK'nın 488.445-TL idari para cezası yaptırımı uygulandığını; kusura yönelik tespitin hatalı olduğunu belirterek, kararın kaldırılmasına ve davanın kabulüne karar verilmesini istemiştir.

GEREKÇE : Dava, davacının davalı aracı kurum nezdinde yaptığı kaldıraçlı işlemler sebebiyle uğradığı zararının tahsili istemine ilişkindir.

6502 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte bir kısım finansal işlemler bu kanunda düzenlenmiş ise de; Yargıtay HGK'nın 2017/11-22 E., 2018/1102 K. sayılı ve 16/05/2018 tarihli ilamından itibaren "davacının hizmeti davalı yatırım şirketinden finansal işlemler için aldığı, hizmetin alınma amacının öncelikle göz önünde bulundurulması gerektiği, davacının bu ticari amacı karşısında tüketici sayılmasının mümkün olmadığına ve görevli mahkemenin ticaret mahkemesi olduğuna karar verilmiştir. Gerçekten de kaldıraçlı işlemleri konu alan VİOP piyasasında yapılan işlemler finansal okur yazarlık gerektiren yatırım işlemleri olduğu gibi kaldıraçlı bir piyasa olan VİOP"nın yüksek kazanca karşılık yüksek kayıp riskine de içerdiği, giderek, davalın bu piyasada yatırım yaparak yüksek kayıp riskini göze almak suretiyle ticari kar elde etmek gayesini gütmekte, ticari veya mesleki olmayan amaçlarla hareket etmesi gereken tüketici tanımına uymamakta, yüksek kayıp riskini içeren işlemler yapılması nedeniyle tüketici yasası ile korunmak istenen hukuksal yarar ile bağdaşmamakta ve sözleşmede genel müşteri olarak nitelendirilse dahi, tüketici olarak kabulü mümkün olmamaktadır." yönünde gelişmiş ve bu yönde verilen kararlarda istikrar sağlanmıştır. Bu nedenle davacı vekilinin mahkemenin görevine yönelik istinaf nedeni yerinde bulunmamıştır.Bilirkişi heyeti raporunda, mevzuata göre gerekli olan Müşteri Tanıma ve Mali Bilgiler Formu, Kaldıraçlı Varlık ve Türev Araç Alım Satım İşlemleri Çerçeve Sözleşmesi Ön Bilgilendirme Formu, Genel Müşteri Bilgilendirme Formu, Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri Genel Risk Bildirim Formu, Kaldıraçlı Varlık ve Türev Araç Alım Satım işlemlerine ilişkin Genel Müşteri Kaldıraçlı İşlemler Beyan Formu, Kaldıraçlı Varlık ve Türev Araç Alım Satım işlemleri Çerçeve Sözleşmesi, ... A.Ş. İşlem Koşullarının davacıya 16/11/2016 tarihinde e-posta yoluyla gönderildiği; aynı tarihte ıslak imzayla davacının Elektronik Ortamda Onaylanan Belgelere İlişkin Yatırımcı Beyanını, Gerçek Faydalanıcı Beyan Formunu ve İmza Beyan Formunu imzaladığı; bu belgeler imzalandıktan sonra yatırımcının demo hesabından 6 gün boyunca alım satım yapması gereken deneme işlemlerine başladığı, deneme işlemlerinin bitiş tarihi olan 24/11/2016 tarihinde de gerçek yatırım hesabı üzerinden işlemlere başlayacağı prosedürleri sonucu; davalı tarafından 24/11/2016 tarihli onay ile davalı nezdindeki yatırım hesabının aktif hale getirildiği ve müşterinin gerçek hesabından işlem yapmaya başladığı; akabinde dosya içerisinde davalı yatırım kuruluşu tarafından 24/11/2016 tarihi 09:51 zamanlaması ile davacı yatırımcıya sözleşmesinin e-posta olarak gönderildiği; mevzuata göre müşteri/yatırımcı hesabında hiçbir işlem yapmaması halinde hesap açılışından 14 gün içinde cayma hakkını kullanabileceğinin http://www.gcmforex.com/

internet sitesinde erişimine sunulan Formlar, sözleşmeler ve belgelerden okuyup, bilgi sahibi olduğunu, elektronik ortamda da gerekli teyidi verdiğini kabul ettiği; Finansal Hizmetlere İlişkin Mesafeli Sözleşmeler Yönetmeliği'nin 13 /1/a bendi kapsamında cayma hakkının bulunmadığı ve bu hususun ön bilgilendirme notu ile Yatırımcıya da bildirildiği; davacının uygunluk testini internet üzerinden bizzat kendisi yaparak, tüm adımları okuyup işaretlediği, test sonucunda uygun çıkmadığı ve "genel müşteri" statüsünde yer aldığı, bunun üzerine; davacının, davalı çalışan vasıtası ile gerekli risk bildirimi yapıldıktan sonra buna rağmen işlem yapmak istediği yönünde seçim yapmak ve onay vermek suretiyle kendisine hesap açılmasını talep ettiği, bu işlemin SPK mevzuatına uygun olduğu; davacının yine gerekli uyarı ve bilgilendirmeler içeren formu 16/11/2016 tarihinde onayladığı; dosyada mevcut davacının Kaldıraçlı Alım Satım (Forex) işlemleri ekstresinin incelenmesinde, hesap açılışı olan 24.11.2016 tarihinden 13/01/2017 tarihine kadar değişik tarihlerde toplam 50.500-TL'nin hesaba yatırıldığı, bu meblağdan 13.000-TL'nin 01/12/2016 tarihinde sehven mükerrer yatırıldığından aynı tarihte çekildiği, yani davacının hesaba toplam 37.500-TL yatırdığı; davacının ilk işlemini 24/11/2016 tarihi saat 15:15:08'de gerçekleştirdiği, USD/TRY sözleşmesinde bir alış (buy) bir satış (sell) işlemi gerçekleştirdiği, işlem miktarı olarak müşteri temsilcisinin kendisine verilen "yatırmış olduğunuz nakdin %10'u kadar işlem yapılması yönündeki tavsiyesini" dikkate aldığı ve nakit yatırılan paranın %10'una tekabül edecek miktar olan 0,01 lot kadar alım işlemi gerçekleştirdiği; sonraki günlerde yine 0,01 lotluk pozisyonlar açtığı, bazı günler oldukça yoğun miktarda buy ve sell sözleşme emirleri iletimi yaptığı, en fazla emir iletimini hesap açılışından yaklaşık 6 gün sonra 02.12.2016 ile 05.12.2016 tarihlerinde gerçekleştirdiği ve toplamda 40 gün gibi kısa bir sürede toplam 2.793 adet işlem gerçekleştirdiği; gerçekleştirilen kaldıraçlı işlemlere ilişkin emirlerin USD/TRY, EUR/TRY ve GOLD/TRY sözleşmelerinde verildiği; müşteri temsilcisinin yatırılan paranın %10'u kadarlık işlem yapılması tavsiyesi dikkate alınmakla birlikte, gün içerisinde birden fazla pozisyon açıldığı, bu birden fazla açılan pozisyonların hesaba yatırılan paranın %10'unu aşan rakamlara ulaştığı, bu anlamda davacı yatırımcının bu işlemlere ilişkin takibini kaybettiği; davacının açtığı pozisyonların hem alış hem satış yönünde olması hesabını daha da zora soktuğu, bunun anlamının açılan bir buy (alım) pozisyonunda piyasadaki fiyat yukarı gittiğinde davacı kar elde edebilecekken aynı zamanda açmış olduğu bir sell (satım) pozisyonundan dolayı da sattığı fiyattan daha yukarıda oluşacak piyasa fiyatı nedeniyle zarara uğradığı; davacının hesabında bizzat kendisi tarafından gerçekleştirilen işlemler sonucu toplamda 36.221,55- TL zarar oluştuğu, zararın 13.108,30-TL 'si Swap kaynaklı olduğu (Taşıma maliyeti: Swap bedelleri, her gece saat 00:00'a geçtiğinde hesaplanıp pozisyona işlenir. Aynı gün kapanmayan pozisyonlar için taşıma maliyeti yani swap oluşur aksi durumda günlük yapılan işlemlere swap yansımaz), 23.115,20-TL'sinin ise günlük alım satım kaynaklı olduğu; davacının hesabında bizzat kendisi tarafından gerçekleşen işlemler sonucu kalan net bakiye 1.278,45-TL'nin 13/01/2017 tarihinde çektiği; 16/11/2016-13/01/2017 arasındaki ses kayıtlarının incelendiği, görüşmelerde davcıya gerekli bilgilendirmelerin ve risk hatırlatmalarının defalarca yapıldığı, piyasaların tamamı üzerinde hesap bakiyesinin %10'unu aşan pozisyon açılmaması yönünde tavsiyelerin verildiği, yatırımın tek yönlü olmasının, aynı anda iki yönlü olmasından daha uygun olduğu, aynı araçta aynı anda iki yönlü pozisyon (hem satış hem alış) açılmasının davacının hesabına hiçbir katkısı bulunmadığının birçok kez ifade edildiği, teminat sınırlarına dikkat çekildiği, %20 ve altına inen teminatlarda sistemin açılan pozisyonları otomatik kapatacağının belirtildiği,

davacının piyasa önerilerini ne zaman alabileceğine ilişkin sorularına uygunluk testini yapması ve sonucun olumlu çıkması halinde piyasa önerilerinin kendisi ile paylaşılacağının hemen hemen her görüşmede belirtildiği, bu sebeple yatırımcının yatırım kararlarını etki edecek ve yönlendirecek bilgilendirmenin yapılmadığı,bu bilgilendirmenin davacıya uygunluk testini yeniden yapmadığı sebebiyle davacıya iletilmesi sonucu davacının kendi kararlarını kendi vereceğini ve böyle kalmayı istediğini ifade ettiği; sonuç olarak, davacının davalı nezdindeki KAS hesabına ilişkin gerçekleştirdiği yatırımları ile ilgili olarak hesap açma öncesi-sonrası ve işlem yapma süreçlerinin her aşamasında davalı aracı kurum çalışanlarınca gerekli-yeterli bilgilendirmenin yapıldığı, risklere ve yapmaması gereken hususlara ilişkin uyarılara rağmen davacının her aşamada kendi kararları ve onayıyla toplam 36.221,55-TL zarar elde ettiği, bu zararın 13.108,30-TL'sinin açmış olduğu pozisyonları taşıma maliyeti (swap) kaynaklı olduğu, 23.115,25-TL'sinin ise açtığı ve kapadığı pozisyonlar ile teminatın yetersiz hale gelmesi sonucu sistem tarafından otomatik kapatmalar sebebiyle oluştuğu, sonuçta davacının hesabındaki zararın kararları ve sorumluluğunda gerçekleştiği görüşü belirtilmiştir.Davacının, davalıya karşı başvurduğu TSPB Müşteri Uyuşmazlıkları Hakem Heyeti'nin 20/05/2019 tarihli kararıyla, davacı lehine verilen tazminat içerikli karara karşı, davalının SPK'ya başvurduğu ve 21/11/2019 tarihli kararla, hakem heyeti kararındaki tespitlerin yerinde olmadığı gerekçesiyle, kararın uygun görülmemesine karar verildiği görülmüştür.Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ III-37.1'in 19/1,(d) maddesinde, kaldıraçlı işlemlerle ilgili olarak yatırılan teminat tutarlarının üzerinde bir kayba uğratacak şekilde müşterilere işlem yaptırılamayacağı ve yatırımcının piyasa koşullarından dolayı teminatından daha fazla zarara uğraması halinde söz konusu zararın yatırımcıdan talep edilemeyeceği düzenlenmiştir.Somut olayda, davacı yatırımcının davalı menkul kıymetler şirketi nezdinde kaldıraçlı işlemler yapmak amacıyla hesap açtığı, bu hususta 16/11/2016 tarihinde davalıyla irtibata geçtiği ve kendisine mevzuata uygun bir şekilde belge ve formların imzalatılarak onaylatıldığı, 6 işgünü içinde 50 işlem yapması yeterli iken 169 adet işlem yaptığı, uygunluk testini geçememesine rağmen mevzuata uygun olarak gerekli riskleri anladığını ve yatırım yapmaya başlamak için hesabın açılmasını istediği, tüm bu süreçte davacının davalı temsilcileriyle çok kereler görüşmeler yaptığı, kendisine eğitim verildiği, hesabı kullanmasının öğretildiği, hesabın 24/11/2016 tarihinde açıldığı ve davacıya e-posta yoluyla gönderildiği, mevzuata göre davacının cayma hakkının bulunmadığı, hemen her görüşmede uygunluk testini geçmesi gerektiği aksi halde davacıya tavsiyede bulunulamayacağının ifade edildiği, bu hususta davacıya eğitim videosu gönderildiği ancak davacının izlemediği; 24/11/2016-28/12/2016 tarihleri arasında davacının hesabına 37.500-TL yatırdığı, 24/11/2016-16/12/2016 tarihleri arasında toplam 2.793 işlem yaptığı ve 36.221,55-TL zarar ettiği, kalan 1.278,45-TL'sini 13/01/2017 tarihinde hesaptan çektiği belirlenmiştir. Söz konusu süreçte davalının davacıya yönelik işlemlerinin mevzuata uygun olduğu, davacının kendisine anlatılan risklere rağmen yüksek tutarda kar etmek düşüncesiyle kendi iradesiyle yaptığı işlemler sonucunda teminatının eksildiği, teminat tamamlama çağrılarına yanıt vermediği ve sonuçta 36.221,55-TL zarara uğradığı, davalının davacının zarara uğramasında kusurlu işlemi bulunmadığı anlaşılmıştır. Kaldı ki ilgili Tebliğ gereğince teminatı aşan bir zarar da bulunmamaktadır. Davacının dayandığı hakem heyeti kararı da, itiraz sonucu SPK kararıyla uygun bulunmamıştır. Açıklanan nedenlerle,davacının yatırım süreci gözetildiğinde, SPK tarafından önceki tarihlerde davalıya verilen idari para cezaları ve

davacının istinaf dilekçesinde ileri sürdüğü diğer hususlar ile davacının zararı arasında illiyet bağı bulunmadığı,davanın reddine dair verilen kararda isabetsizlik bulunmadığından, istinaf nedenleri yerinde olmayan davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.
HÜKÜM : Yukarıda açıklanan nedenlerle:

Davacı vekilinin istinaf başvurusunun HMK'nın 353(1)b-1 maddesi uyarınca ESASTAN REDDİNE,

Alınması gereken 615,40-TL istinaf karar harcından peşin yatırılan 80,70-TL harcın mahsubu ile kalan 534,7-TL harcın davacıdan alınarak Hazine'ye gelir kaydına,

Davacı tarafından yapılan giderlerin üzerinde bırakılmasına,

Dosya üzerinde yapılan inceleme sonunda HMK 362(1)-a maddesi uyarınca kesin olmak üzere oy birliği ile karar verildi.25/12/2025